

Az irat elektronikus formáról készített
papír alapú másolat.

2019 MÁJ 09.

Debrecen,.....

tisztv.....

ügyszám.....

Debreceni Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság

Az ügy számát: 2M63/2017/22.

Dátum: 2019 MÁJ 09.

Melléklet: Ügysz.: 11.359

db

Alkotmánybíróság

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 2019 MÁJ 23.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

██████████ felperesnek, Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal alperes ellen a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 2.M.63./2017. szám alatt folyamatban volt perében alulírott felperes az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy elsődlegesen állapítsa meg a közszolgálati tisztviselőkről szóló **2011. évi CXCV. törvény 63. § (2) bekezdés g) pontjának, 63. § (2a)-(2b) bekezdésének, valamint 39. § (7) bekezdésének 2. mondata** alaptörvény-ellenességét és az Abtv. és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, valamint mondja ki, hogy az a Kúria Mfv.II.10.064/2018. sz. eljárásában – az I. fokú eljárásra is kiterjedően – nem alkalmazható.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy másodlagosan állapítsa meg a Kúria **Mfv.II.10.064/2018/7.** sorszámú ítéletének alaptörvény-ellenességét, az I. fokú ítéletre is kiterjedő hatállyal, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Indokolás

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

1.1. A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

1993-ban létesítettem köztisztviselői jogviszonyt az alperes, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal jogelődjével. Legutolsó beosztásom szerint koordinációs feladatokkal megbízott járművezető vizsgabiztos voltam. A Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság Gazdaságvédelmi Osztálya a 2016. szeptember 07-én rögzített jegyzőkönyvben gyanúsítottként hallgatott ki. A megalapozott gyanú szerint 2012-ben 1.460.000,- Ft jogtalan előnyt fogadtam el és vettem át azért, hogy hivatali kötelességemet megszegjem, hogy ██████████ 2012. április 25. napján sikeres elméleti vizsgát tegyen. Ezen túlmenően megalapozott gyanút közöltek velem szemben, miszerint ██████████ hajdúböszörményi gépiárműoktatóval és ██████████ vizsgabiztossal közremuködtem abban, hogy ██████████ hajdúböszörményi lakos 2011. május-június hónapban úgy jusson vezetői engedélyhez, hogy sem elméleti, sem járműkezelési, sem forgalmi vizsgát nem tett. A gyanúsítással szemben panasszal éltem, tekintettel arra, hogy a gyanúban közölt cselekményeket nem követtem el.

A Kttv. 83/A. §-a alapján 2016. szeptember 12. napján tájékoztattam a munkáltatói jogkör gyakorlóját a gyanúsítás tényéről és a büntetőeljárás velem szemben történt megindításáról. Ezt követően vettem kézhez 2016. szeptember 26. napján az alperes jognyilatkozatát, amely szerint jogviszonyomat a Kttv. 63. § (2) bekezdés g) pontja, (2a)-(2b) bekezdése, valamint a Kttv. 23. § (1) és (3) bekezdései alapján „foglalkoztatást kizáró semmisségi okra” tekintettel azonnali hatállyal megszünteti.

A felmentéssel szemben közszolgálati panasszal éltem a Kormánytisztviselői Döntőbizottságnál. Panaszomban kértem a munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítását, valamint alperes kötelezését 24 havi illetményemnek, azaz 7.137.600,- Ft-nak megfelelő átalány-kártérítés és ezen összeg után 2016. szeptember 27. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatainak megfizetésére, valamint perköltség megfizetésére. Panaszomban hivatkoztam arra, hogy miután a Kttv. 83/A. § (1) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségemnek a munkáltatói felé határidőben, a jogszabályban foglaltaknak megfelelően eleget tettem, így a Kttv. 64/A. § (1) bekezdése lett volna alkalmazandó, vagyis az alperes köteles lett volna méltatlansági eljárást indítani, e körben nem volt a munkáltatónak mérlegelési joga, a jogszabály kógens rendelkezést tartalmaz. A Kttv. 64/A. § (2) és (6) bekezdésének együttes értelmezéséből is ez tűnik ki. Utaltam arra is, hogy a munkáltatói intézkedés nem jelölte meg a Kttv. 63. § (2b) bekezdés a) vagy b) pontja miatt került sor az érvénytelenség megállapítására, ezért az sérti a Kttv. 63. § (3) bekezdésében és az MK 95. sz. állásfoglalásban foglalt világosság követelményét, hiszen nem derült ki számomra, milyen oknál fogva került sor az érvénytelenség megállapítására és a Kttv. 25. § (1) bekezdésének alkalmazására. Egyébként is helytelenül került sor a Kttv. 63. § (2b) bekezdés alkalmazására, az abban foglalt feltételek nem álltak fenn. Hivatkoztam továbbá arra, hogy az érvénytelenség megállapításához a megállapodásnak a megkötése, illetőleg a jognyilatkozatnak a megtétele pillanatában kell olyan jogi hibában szenvednie, amely miatt nem alkalmas a célzott joghatás kiváltására. Ebből fakadóan az, hogy évekkel a kinevezésemet követően velem szemben közvádra üldözendő büntetőeljárás indult, egy, a vád szerint az érvényes kinevezésemet követően elkövetett cselekményért, nem eredményezheti a kinevezésem érvénytelenségének megállapítását. Utaltam továbbá arra, hogy a Kttv. 155/A. § (1) bekezdése értelmében, amennyiben elmulasztottam volna a 83/A. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást, úgy fegyelmi eljárást lett volna köteles az alperes indítani, így ebből is az következik, hogy nem lehetett volna érvénytelenség címén, bármilyen eljárás nélkül, azonnali hatállyal megszüntetni a jogviszonyomat. Ezért az alperesi intézkedés jogellenes.

A Kormánytisztviselői Döntőbizottság közszolgálati panaszomat JHÁT-PDF/1403/9/2016. számú határozatával elutasította.

A döntéssel szemben keresetet nyújtottam be a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz. Keresetemben rögzítettem, hogy a Döntőbizottság a tényállás tisztázása nélkül, valamint ezzel összefüggésben a felmentésben és az alperesi nyilatkozatokban szereplő tényleges felmentési ok (érvénytelenség) vizsgálata nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felmentés jogszerű volt. Ismét utaltam a szolgálati panaszban foglalt érveimre, hivatkozva arra, hogy azok vonatkozásában téves jogkövetkeztetéseket vont le a Döntőbizottság, illetőleg azokat érdemben nem vizsgálta.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.63/2017/11. sorszámú ítéletével keresetemet elutasította.

A döntéssel szemben fellebbezéssel éltem, amelyben utaltam arra, hogy az I. fokú Bíróság nem tárta fel a tényállást, nem oktatta ki a feleket a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettsége ellenére a bizonyítási teherről, továbbá az érvénytelenség fennállását nem vizsgálta. Utaltam a bírói gyakorlatra, amely szerint a jogszabály nem értelmezhető úgy, hogy azzal valamely törvényi rendelkezés kiüresedjen.

A Debreceni Törvényszék a fellebbezésemet nem találta alaposnak, 2.Mf.21.059/2017/4. sorszámú ítéletével az I. fokú ítéletet helyben hagyta.

A döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be a Kúriához, amelyben utaltam rá, hogy az eljáró bíróságok nem elmulasztották érvényre juttatni az ártatlanság vélelmét a jogszabály értelmezése és a jogkérdés eldöntése során, továbbá az érvénytelenség koncepciójával össze nem férő értelmezést alkalmaztak, kiterjesztve azt olyan esetekre is, amikor a kinevezés igazolhatóan és a bíróság által is elismerten érvényesen létrejött, és azt utólag bekövetkező ok folytán nyilvánították érvénytelennek. Kérelmemben rögzítettem, hogy amennyiben a Kúria az I. és II. fokú ítéletben foglalt jogértelmezést tekinti irányadónak, úgy álláspontom szerint a jogszabály alaptörvény-ellenes, és ezért kértem a Kúriát, hogy eljárása felfüggesztése mellett kezdeményezzen a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt egyedi normakontroll eljárást az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján. Kitértem arra is, hogy az ítéletekben foglalt értelmezés ellentétben áll az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakkal, továbbá a felmentés jogcímének átminősítésével sérült a tisztességes jogorvoslathoz való jogom. Utaltam továbbá arra is, hogy az I. és II. fokú ítéletben foglalt jogértelmezés, illetőleg az annak alapjául szolgáló jogszabály sérti a foglalkozás szabad megválasztásának Alaptörvényben rögzített jogát. Utaltam a Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatára, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményében és az Európai Szociális Chartában rögzített jogokra.

A Kúria felülvizsgálati kérelmemet nem találta alaposnak, Mfv.II.10.064/2018/7. sorszámú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Erre tekintettel a Kttv. és a Pp. által biztosított rendes és rendkívüli jogorvoslati lehetőségeimet maradéktalanul kimerítettem, további jogorvoslat nem áll rendelkezésemre.

Tekintettel arra, hogy a perújítás Pp. szerinti esetei közül egyik sem áll fenn, nincs folyamatban perújítási eljárás.

A fentiek irányadók mind az Abtv. 26. § (1) bekezdése, mind az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti kérelmem esetében.

1.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A panasz alapjául a Kúria Mfv.II.10.064/2018/7. sorszámú határozata szolgál, amelyet jogi képviselőm elektronikusan 2019. március 11. napján vett át, így a jelen panasz törvényes határidőben került benyújtásra.

Ez irányadó mind az Abtv. 26. § (1) bekezdése, mind az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti kérelmem esetében.

1.3. Az indítványozó érintettségének bemutatása

A támadott ítélettel érintett munkaügyi peres eljárás felpereseként sérültek az Alaptörvényben biztosított jogaim, erre tekintettel érintettségem külön bizonyítást nem igényel.

Ez irányadó mind az Abtv. 26. § (1) bekezdése, mind az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti kérelmem esetében.

2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz (alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása)

2.1. További törvényi és formai követelmények

2.1.1. Annak bemutatása, hogy a bíróság a döntésében vagy az eljárásában a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta, és hogy ez a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

A Kúria, valamint az ügyben eljáró I. és II. fokú Bíróság ítéleteiket a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 39. § (7) bekezdésére, 63. § (2) bekezdés g) pontjára, valamint 63. § (2a)-(2b) bekezdéseire alapították, amelyek álláspontom szerint alaptörvény-ellenesek, és amelyek alaptörvény-ellenessége érdemben befolyásolta a bírói döntést, tekintettel arra, hogy a jogviszonyomat megszüntető munkáltatói intézkedés e rendelkezéseken alapul, így ezek vizsgálatával hozták meg döntésüket az eljáró bíróságok az intézkedés jogszerűsége, illetőleg jogellenessége körében. Ezen túlmenően az eljáró bíróságok a Kttv. többi, a peres eljárásban általam hivatkozott rendelkezését is ezen alaptörvény-ellenes jogszabályok fényében értelmezték, így mindenképpen kihatással voltak a döntés érdemére.

A fentiekben túlmenően alkotmányjogi jelentőségű kérdés meglátásom szerint az, hogy egy érvényesen létrejött közszolgálati jogviszony, amely a stabilitást hivatott nyújtani, utólagosan bekövetkező ok folytán tekinthető-e érvénytelennek, az érvénytelenség jogkövetkezményei – így a jogviszony érvénytelenség címén történő azonnali hatályú megszüntetése – alkalmazhatók-e, és ez összeegyeztethető-e a jogállamiság, a jogbiztonság és a jogviszonyok stabilitása, kiszámíthatósága iránti közérdekkel, valamint a foglalkozás szabad megválasztásához való joggal, a tisztességes eljáráshoz való joggal és a jogorvoslathoz való joggal, illetőleg az ártatlanság vélelmével amelyeket az Alaptörvény és nemzetközi emberi jogi egyezmények is biztosítanak az egyén számára. E vonatkozásban alkotmányos jelentősége van annak, hogy egybemosható-e a jogviszony létrejöttkor már fennálló okra tekintettel történő jogviszony-megszüntetés (érvénytelenség címén történő azonnali hatályú megszüntetés) az érvényesen létrejött jogviszony utólag bekövetkező ok folytán történő megszüntetésével (felmentés) az alkalmazandó jogkövetkezmény vonatkozásában, figyelemmel a jogbiztonság, a jogállamiság elveire, továbbá a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint az ártatlanság vélelméhez való alkotmányos alapjogra.

Nem vitatva, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság nem negyedfokú bíróság, és ezért nem tiszte az esetleges dogmatikai kérdések vizsgálata, rögzíthető, hogy az egyes jogágak, illetőleg az egyes jogviszonyokra vonatkozó ágazati szabályok dogmatikai egységének megőrzése a jogállamiság és jogbiztonság követelményéből eredő alkotmányossági kérdés, amely a jogviszonyok és a gazdaság stabilitásának, valamint az állampolgárok jogkövető magatartásának alapja, mely célok a dogmatikailag helytelen jogszabály létrehozása esetén veszélybe kerülnek, bizonytalanná és esetlegessé téve a jogértelmezést, valamint a jogalkalmazást, így a továbbiakban az állampolgárok sem képesek magatartásukat e jogszabályokhoz igazítani. Így a szakjogi kérdések alkotmányossági kereteinek vizsgálata a Tisztelt Alkotmánybíróság jogosultsága. Ezért álláspontom szerint alkotmányossági kérdés annak megítélése, hogy az érvénytelenségnek a magánjogban irányadó, a jogtudomány és a gyakorlat által már évtizedek óta egységes és kidolgozott fogalma kibővíthető-e oly mértékben, hogy ne kizárólag a megkötése pillanatában jogi hibában szenvedő megállapodás (nyilatkozat) legyen érvénytelennek tekinthető, hanem az egyébként érvényesen létrejött és fennállt megállapodás a megkötését követően bekövetkező ok folytán mintegy utólagosan váljon érvénytelenné, illetőleg az quasi érvénytelennek minősül, és így az érvényes kinevezéssel létrehozott, érvényesen létrejött kormánytisztviselő jogviszony megszüntetésére a felmentés mint megszüntetési mód helyett az érvénytelenség jogkövetkezményeként alkalmazni rendelt, érvénytelenség címén történő azonnali hatályú megszüntetéssel kerüljön sor. Az érvénytelenség ilyen módon történő, a kiforrott dogmatikával szemben álló kiterjesztése, valamint jogkövetkezményeinek alkalmazása egyébként érvényes nyilatkozatok esetében a jogviszonyok stabilitását, ezen keresztül pedig a gazdaság biztonságát is veszélyezteti, továbbá a foglalkozás szabad megválasztásának elvéből következő, indokolt felmondáshoz való jogot is sérti, hiszen így nem felmondással (felmentéssel), hanem az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásával szűnik meg a kormánytisztviselői jogviszony, amelyek eltérő jogcímek, és így ezekre eltérő törvényi követelmények vonatkoznak, ezekhez eltérő jogszabályi következmények kapcsolódnak, pl. a közszolgálatban történő ismételt foglalkoztathatóság lehetősége tekintetében.

Alapvető alkotmányossági kérdésként jelentkezik a jelen ügyben az is, hogy összhangban áll-e az Alaptörvénnyel az a jogszabályi rendelkezés, amely összhatásában arra ösztönzi a kormánytisztviselőt, hogy a jogszabályban foglalt tájékoztatási kötelezettségének ne tegyen eleget, mert ebben az esetben biztosított számára kizárólag olyan eljárás (méltatlansági eljárás, fegyelmi eljárás), amely során magatartását a munkáltató ténylegesen vizsgálja, az eljárás során a kormánytisztviselő megfelelő eljárási garanciákkal élhet (pl. jogi képviselő igénybevétele, észrevételezési jog, iratbetekintési jog, tárgyalás tartása, meghallgatás), míg e tájékoztatási kötelezettségnek megfelelés esetén ilyen eljárás nincs számára biztosítva, jogviszonya bármiféle vizsgálat, meghallgatás, védekezés nélkül, azonnali hatállyal megszüntetésre kerül. Ez egyébként egyben alaptörvény-ellenességet is eredményez, hiszen a jogbiztonság és a jogállamiság követelményét, a tisztességes eljáráshoz való jogot, a foglalkozás szabad megválasztásának jogát, valamint az ártatlanság védelmét sérti.

Végezetül alkotmányossági kérdés, miszerint összhangban áll-e az Alaptörvénnyel az a jogszabályi rendelkezés, amely lehetőséget ad a munkáltató számára arra, hogy amennyiben a kormánytisztviselővel szemben büntetőeljárás indul, úgy ne a kormánytisztviselő számára eljárási garanciákat biztosító méltatlansági, illetőleg fegyelmi eljárást indítsa meg, hanem ezek megkerülésével a jogviszonyt azonnali hatállyal megszüntesse, amely a méltatlansági eljárásra,

illetőleg a fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályok kiüresedésének veszélyét hordozza magában. Ez egyébként egyben alaptörvény-ellenességet is eredményez, hiszen a jogbiztonság és a jogállamiság követelményét, a tisztességes eljáráshoz való jogot, a jogorvoslathoz való jogot, a foglalkozás szabad megválasztásának jogát, valamint az ártatlanság véelmét sérti.

2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

2.2.1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

- **Alaptörvény B) cikk (1)** Magyarország független, demokratikus jogállam.
- **Alaptörvény Q) cikk (2)** Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.
- **Alaptörvény I. cikk (3)** Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.
- **Alaptörvény VI. cikk (1)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.
- **Alaptörvény XII. cikk (1)** Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.
- **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- **Alaptörvény XXVIII. cikk (2)** Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.
- **Alaptörvény XXVIII. cikk (7)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

2.2.2. A Kttv.-nek a kérelemmel érintett rendelkezései

A **Kttv. 39. § (7)** bekezdés 2. mondata: „A kormánytisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek.”

Kttv. 63. § (2) A kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha

(...)

g) a foglalkoztatást kizáró ok jut a munkáltató tudomására;

(...)

Kttv. 63. § (2a) A (2) bekezdés g) pontja alapján az államigazgatási szerv a kormányzati szolgálati jogviszonyt - a (2b) bekezdésben foglalt kivétellel - azonnali hatállyal megszünteti.

(2b) A (2) bekezdés g) pontja alapján az államigazgatási szerv a kormányzati szolgálati jogviszonyt a 25. § (1) bekezdése alapján azonnali hatállyal megszünteti és az érvénytelenség jogkövetkezményeit alkalmazza,

a) ha a kormánytisztviselő a 42. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra sem tesz eleget és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása menthető okból történt, vagy

b) ha a foglalkoztatást kizáró és a 42. § (1)-(3) bekezdése alapján vizsgálандó követelményeknek való megfelelést a kormánytisztviselő a bünygyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvánnyal nem tudja igazolni vagy a foglalkoztatást kizáró ok egyéb módon a munkáltatói jogkör gyakorlójának a tudomására jut.

2.2.3. A Kttv.-nek a panaszban hivatkozott további, de megsemmisíteni nem kért rendelkezései

Kttv. 23. § (1) Semmis az a megállapodás, amely jogszabályba vagy jó erkölcsbe ütközik, valamint amely jogszabály megkerülésével jött létre.

(...)

(3) A semmis megállapodás érvénytelen, kivéve, ha ahhoz a rendelkezést megállapító jogszabály más jogkövetkezményt fűz. A semmisségre az érdekelt határidő nélkül hivatkozhat, a megállapodás semmisségét a bíróság hivatalból észleli.

(...)

Kttv. 25. § (1) Az érvénytelen megállapodás alapján létrejött jogviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket úgy kell tekinteni, mintha azok érvényes megállapodás alapján állnának fenn. Az érvénytelen megállapodás alapján létrejött jogviszonyt - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a munkáltató köteles haladéktalanul, azonnali hatállyal megszüntetni, feltéve, hogy az érvénytelenség okát a felek a közérdek sérelme nélkül rövid időn belül nem hárítják el.

(2) A munkáltató köteles a közszolgálati tisztviselőnek annyi időre járó illetményt megfizetni, amennyi a munkáltató részéről történő felmentés esetén járna, továbbá megfelelően alkalmazni kell a végkielégítés szabályait is, ha a kinevezés a munkáltató oldalán felmerült okból érvénytelen, és azt az (1) bekezdés alapján meg kell szüntetni.

(...)

Kttv. 39. § (1) Kormányzati szolgálati jogviszony

a) büntetlen előéletű,

b) cselekvőképes,

c) legalább érettségi végzettséggel rendelkező

magyar állampolgárral létesíthető és tartható fenn. Nem létesíthető kormányzati szolgálati jogviszony azzal, aki állam elleni bűncselekmény [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) XXIV. Fejezet, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény) X. fejezet], igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény (Btk. XXVI. Fejezet, illetve az 1978. évi IV. törvény XV. fejezet VI. cím), korrupciós bűncselekmény (Btk. XXVII. Fejezet) vagy közélet tisztasága elleni, valamint a nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmény (1978. évi IV. törvény XV. fejezet VII. és VIII. cím), hivatali bűncselekmény (Btk. XXVIII. Fejezet, illetve az 1978. évi IV. törvény XV. fejezet IV. cím), illetve közbizalom elleni bűncselekmény (Btk. XXXIII. Fejezet, illetve az 1978. évi IV. törvény XVI. fejezet III. cím) miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt áll.

(...)

(7) Az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételek alól - a 41. § (1) bekezdés a) pontja kivételével - felmentés nem adható. A kormánytisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek.

Kttv. 64/A. § (1) Ha a kormánytisztviselő a 83/A. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás során arról értesíti a munkáltatói jogkör gyakorlóját, hogy az ott megjelölt bűncselekményi körben indult büntetőeljárás és a megalapozott gyanút közölték a kormánytisztviselővel, akkor a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles méltatlansági eljárást indítani.

(2) A kormánytisztviselő a méltatlansági eljárás megindulásától kezdődően - a (6) bekezdés szerinti felfüggesztés esetén annak időtartama alatt - kérheti azonnali hatályú felmentését. Ebben az esetben végkielégítés nem illeti meg a kormánytisztviselőt.

(3) A méltatlansági eljárás során a 64. § (3) bekezdésében meghatározott határidőt a 83/A. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást követő naptól kell számítani. A méltatlansági eljárást annak megindításától számított harminc napon belül kell lefolytatni.

(4) Nincs helye a méltatlansági eljárás megindításának, ha a cselekményt korábbi méltatlansági eljárás során már elbírálták, a cselekmény elévült vagy fegyelmi vétségnek minősül.

(5) A méltatlansági eljárás célja annak megállapítása, hogy a büntetőeljárásban vizsgált cselekmény összefüggésben áll-e és ha igen, milyen mértékben a kormánytisztviselő munkakörével, továbbá a tanúsított magatartás alkalmas-e arra, hogy a kormánytisztviselő által betöltött munkakör tekintélyét, a munkáltató jó hírnevét vagy a jó közigazgatásba vetett közbizalmat súlyosan rombolja. Önmagában az a tény, hogy büntetőeljárás van folyamatban, nem alapozza meg a méltatlanság megállapítását.

(6) Ha a munkáltatói jogkör gyakorlója a méltatlansági eljárás eredményeképpen azt állapítja meg, hogy

a) a méltatlansági eljárás alapjául szolgáló cselekményt a kormánytisztviselő nem követte el vagy annak elkövetése nem bizonyítható, vagy a méltatlansági eljárás alapjául szolgáló cselekmény nem valósítja meg a munkáltató (5) bekezdésben foglalt érdeksérelmét, akkor az eljárást megszünteti;

b) a kormánytisztviselő hivatalára méltatlan, de a méltatlanság alapjául szolgáló magatartás nem indokolja a jogviszony megszüntetését, akkor intézkedhet a kormánytisztviselő más munkakörbe történő áthelyezéséről, ennek során az egyoldalú kinevezés-módosítás szabályai irányadók;

c) a kormánytisztviselő hivatalára méltatlan, akkor a kormánytisztviselőt a büntetőeljárás idejére állásából felfüggeszti. A felfüggesztés idejére illetmény jár, a felfüggesztés megszüntetéséig ennek 50%-át vissza kell tartani. A visszatartott összeget a büntetőeljárás lezárását követően ki kell fizetni, kivéve ha az eljárás eredményeképpen a kormánytisztviselő büntetőjogi felelősségének megállapítására kerül sor.

(7) Méltatlansági eljárás lefolytatása esetén nincs helye a 83. § (3) bekezdés szerinti etikai eljárás lefolytatásának.

Kttv. 83/A. § (1) A kölcsönös együttműködési kötelezettség és a 9. §-ban foglalt alapelvek maradéktalan érvényesülése érdekében a kormánytisztviselő köteles a munkáltatóját tájékoztatni arról, ha vele szemben közvérdra üldözendő büntett megalapozott gyanúját közölték. A kötelezett a munkáltatót erről a megalapozott gyanú közlését követő tizenöt napon

belül köteles írásban tájékoztatni, e határidő elmulasztása esetén a kormánytisztviselő igazolással élhet.

(2) Igazolásnak nincs helye akkor, ha a büntetőeljárásról a munkáltató tudomást szerzett, kivéve ha a kormánytisztviselő a tájékoztatási kötelezettségének önhibáján kívül nem tud eleget tenni, ez esetben az (1) bekezdésben foglalt határidőt az akadály elhárulását követő naptól kell számítani.

(3) Az (1) bekezdés szerinti esetben nincs helye a 83. § (3) bekezdés szerinti etikai eljárás lefolytatásának.

Kttv. 155/A. § (1) Fegyelmi vétséget követ el az is, aki a 83/A. § (1) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségét elmulasztja, mulasztása miatt igazolással nem élt, és a munkáltató tudomására jut, hogy a kormánytisztviselő ellen büntetőeljárás indult és a megalapozott gyanú közlése is megtörtént.

(2) A fegyelmi eljárás szabályait azzal kell alkalmazni, hogy a kormánytisztviselő a fegyelmi eljárás megindulásától kezdődően - a (3) bekezdés szerinti felfüggesztés esetén annak időtartama alatt - kérheti azonnali hatályú felmentését. Ebben az esetben végkielégítés nem illeti meg a kormánytisztviselőt.

(3) A munkáltatói jogkör gyakorlója a kormánytisztviselőt a büntetőeljárás idejére állásából felfüggesztheti. A felfüggesztés idejére illetmény jár, a felfüggesztés megszüntetéséig ennek 50%-át vissza kell tartani. A visszatartott összeget a büntetőeljárás lezárását követően ki kell fizetni, kivéve ha az eljárás eredményeképpen a kormánytisztviselő büntetőjogi felelősségének megállapítására kerül sor.

(4) Az e § szerinti fegyelmi eljárás lefolytatása esetén nincs helye a 83. § (3) bekezdés szerinti etikai eljárás lefolytatásának.

2.2.4. A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

Amennyiben elfogadjuk a Kúria Mfv.II.10.064/2018/7. sz. határozatában foglaltakat, úgy a Kttv. fent megjelölt rendelkezései akként értelmezendők, hogy amennyiben a kormánytisztviselő megfelelt a jogviszony létesítési feltételeknek, ennek megfelelően érvényes kinevezéssel létrejött a jogviszony, majd ezt követően, utólag következik be olyan körülmény, amely miatt ezen követelményeknek a jogviszony fennállása alatt már nem felelne meg, úgy kell tekinteni, mintha kinevezése érvénytelen lett volna, és ennek megfelelően a jogszabály az érvénytelenség jogkövetkezményeit rendeli alkalmazni. Tehát a Kúria értelmezéséből következően a jogalkotó lehetővé tette egyfajta quasi vagy utólagos érvénytelenség megállapítását olyan esetekben, amikor a kormánytisztviselő jogviszonya nem vitatottan érvényesen létrejött, azonban ezt követően olyan körülmény merült fel, amely miatt a jogviszonya fenntartására a továbbiakban nincs lehetőség, mert a Kttv. 39. § (7) bekezdésében foglaltakkal ellentétben az alkalmazási feltételeknek csak a létesítéskor felelt meg a kormánytisztviselő, a jogviszony fennállása során később már nem. Ilyen körülmény például, ha a kormánytisztviselővel szemben hivatali bűncselekmény miatt büntetőeljárás indul. A Kúria szerint a Kttv. szabályainak együttes értelmezéséből az következik, hogy meghatározott bűncselekményi kategóriák esetén nem kell, pontosabban nem lehet sem fegyelmi eljárást, sem méltatlansági eljárást lefolytatni, hanem az érvénytelenség jogkövetkezményét kell alkalmazni a Kttv. 63. § (2a) bekezdése, illetőleg (2b) bekezdése alapján, még akkor is, ha a

kormánytisztviselő a vele szemben megindított büntetőeljárás vonatkozásában eleget tesz a munkáltató felé a Kttv. 83/A. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettségének.

A fentiekre tekintettel álláspontom szerint a Kttv. már megjelölt jogszabályai alaptörvény-ellenesek a következők szerint:

A közszolgálati jogviszonyom érvényesen létrejött már 1998-ban, azonban a Kttv. 39. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt létesítési korlátot tartalmazó szabály, az alkalmazási feltételeknek a jogviszony tartama alatt történő megfelelést megkövetelő jogszabályi rendelkezés, valamint a Kttv. 63. § (2) bekezdés g) pontja, illetőleg (2a)-(2b) bekezdései csak 2015. április 15. napján léptek hatályba (2015. évi XXXII. törvény 16. § (1) bek.). Ebből következően egy már érvényesen létrejött jogviszony vonatkozásában tette lehetővé utólagos jogalkotással a jogalkotó, hogy azt az érvénytelenség jogkövetkezményeivel sújtsa, amely jogkövetkezmény addig nem létezett. Ez álláspontom szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményét, amely magában foglalja a visszaható hatály tilalmát is, valamint azt, hogy a jogszabályoknak a jogviszonyok stabilitása érdekében előreláthatónak kell lennie.

A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. (9/1992. (I. 30.) AB határozat). A jogbiztonság megköveteli a jogszabályok olyan világos és egyértelmű fogalmazását, hogy mindenki, akit érint, tisztában lehessen a jogi helyzettel, ahhoz igazíthassa döntését és magatartását, s számolni tudjon a jogkövetkezményekkel. Ideértendő az is, hogy ki lehessen számítani a jogszabály szerint eljáró más jogalanyok és állami szervek magatartására (11/1992. (III. 5.) AB határozat).

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzulából és a T) cikk (1) bekezdéséből olvasható ki a jogbiztonság követelménye. Ez utóbbiból vezethető le a visszaható hatályú jogalkotás tilalma is (1/2016. (I. 29.) AB határozat, [54]).

A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek” (34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]).

Valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit - erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint - a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell (Többek között: 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [106]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [23]).

A Tisztelt Alkotmánybíróság a visszaható hatályú jogalkotással összefüggő gyakorlata azon elvi kiindulóponton alapul, hogy „[e]gy alkotmányos demokráciában a polgárok szabadságának

részét képezi, hogy cselekvéseiket csak az általuk előzetesen megismerhető, a jogalkotás formalizált szabályainak betartásával alkotott szabályok korlátozhatják. A visszamenőleges jogalkotás tilalmát sérti ezért, ha [...] jogszabály utólag nyilvánít jogellenessé magatartásokat, utólag állapít meg a jogalanyok számára kötelezettségeket, illetve utólag korlátoz jogosultságokat.” (8/2005. (III. 31.) AB határozat, ABH 2005, 102, 104.; erről még: 34/1991. (VI. 15.) AB határozat, ABH 1991, 170.; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]). Ezen indokok miatt a Tisztelt Alkotmánybíróság a visszaható hatályú jogalkotást főszabály szerint tiltja.

A létesítési feltételek főszabály szerint ténylegesen a jogviszony létesítése körében bírnak relevanciával, így azoknak a jogviszony egészére történő kiterjesztése oly módon, hogy bármely feltétel megszűnése esetén a kinevezés lényegében ugyanúgy az érvénytelenség jogkövetkezményeit vonja maga után, mintha ténylegesen a kinevezéskor létezett volna érvénytelenséget eredményező jogi hiba, a jogviszony elnehezülését eredményezi. Ezen túlmenően azzal, hogy bizonyos büncselekményeket utólag kivon a jogalkotó a méltatlansági eljárás és a fegyelmi eljárás hatálya alól, kötelező jelleggel, szintén a jogviszony elnehezülését eredményezi, illetőleg az ezen eljárások lefolytatásához fűződő jogomat vonták el.

A jogbiztonság követelményéből fakadóan a jogszabály nem lehet önkényes sem, azonban az érvényes kinevezés lényegében érvénytelenné nyilvánítása, még amennyiben ezt jogszabály teszi is, önkényesnek tekinthető, illetőleg önkénynek engedhet teret a gyakorlatban, figyelemmel arra is, hogy adott esetben a büntetőeljárás akár hamis vád eredményeként is indulhatott. Egyébiránt jogszabály azért is önkényes, mert azt a jogalkotó, az állam akként módosította, hogy saját maga mint munkáltató helyzetét könnyítette, míg a tőle függésben lévő kormánytisztviselő helyzetét nehezítette el azzal, hogy pusztán a büntetőeljárás megindulása okán az érvényesen létrejött kormánytisztviselő jogviszonyt érvénytelenné nyilvánítja, azt a látszatot keltve, mintha a kormánytisztviselő oldalán már a létesítéskor is olyan jogi hiba állt volna fenn, amely a jogviszony létesítésének akadályá.

Az önkénynek további teret enged az, hogy a jogviszony megszüntetését eredményező büntetőeljárást az egyébként munkáltatóként is eljáró állam indítja meg, amely így foglalkoztatói minőségében mentesülhet mindenféle jogkövetkezmény alól arra az esetre, ha a büntetőeljárás során a bűnösség nem kerül kimondásra, vagy felmentés születik, továbbá amennyiben a nyomozás maga rövid időn belül megszűnik, akár büncselekmény hiányában. A Kttv. ugyanis mentesíti a munkáltatót a büntetőeljárás alapjául szolgáló kormánytisztviselői magatartás vizsgálata alól, egyúttal azonban nem tartalmaz reparációs rendelkezéseket az előbb említett esetre (büntetőeljárás megszüntetése, felmentés, stb.), márpedig a foglalkoztatási jogviszonyokkal kapcsolatosan felmerült igényeket, így például a kártérítési igényt kizárólag munkajogi, illetőleg közszolgálati jogvitában lehet érvényesíteni, míg a büntetőeljárás során okozott kár kizárólag polgári perben érvényesíthető. Hangsúlyozandó, hogy a jogalkotó nem magánfelek közötti peres ügyekbe avatkozott bele, hanem olyan közszolgálati, foglalkoztatási jogviszonyt érintő perekben csökkentette le a megítélhető átalány-kártérítés összegét ahol szükségszerűen és végeredményében az állam a másik peres fél, ezáltal nem csupán hátrányos tartalmú, visszamenőleges hatályú szabályozást hozott létre, hanem a saját nézőpontjából kedvezőbb szabályozást teremtett meg már fennálló jogviszonyokra (1/2016. (I. 29.) AB határozat, [61]).

Ezen túlmenően rögzíthető, hogy nem azonosítható olyan közérdek, amely a kormánytisztviselő alapjogainak, így a foglalkozás szabad megválasztásához fűződő jogának (Alaptörvény XII. cikk (1) bek.) ilyen mértékű korlátozását indokolná, valamint a korlátozás maga is aránytalan (Alaptörvény I. cikk (3) bek.). Álláspontom szerint a méltatlansági eljárás és a fegyelmi eljárás ugyanis megfelelő eszköze volt a munkáltató érdekeinek érvényre juttatására és védelmére mindazon esetekben, amikor a kormánytisztviselővel szemben közvérdra üldözendő bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult, hiszen mindkét esetben lehetővé teszi a jogszabály a jogviszony megszüntetését, amennyiben a kormánytisztviselő magatartása olyan súlyúnak bizonyul, amely erre okot ad. Ezen eljárások a kormánytisztviselő számára is megfelelő garanciákat (pl. jogi képviselő igénybevétele, iratbetekintés, meghallgatáshoz való jog) nyújtanak az esetleges munkáltatói önkény ellen, egyúttal transzparenssé téve a munkáltató intézkedés meghozatalának menetét és okait. Ezen túlmenően a méltatlansági eljárás és a fegyelmi eljárás tekinthető a Kttv.-ben kizárólagosan olyan eljárásnak ilyen esetben, amely során a kormánytisztviselő esetleges magatartása, amely a büntetőeljárás megindítására okot adott, ténylegesen vizsgálat tárgyává válik, miközben az érvénytelenség alkalmazása és így a jogviszony megszüntetése a kormánytisztviselő magatartásának vizsgálata nélkül önmagában a büntetőeljárás hatálya alá kerülést szankcionálja. Ez mindenképpen aránytalan, amikor a méltatlansági eljárás és a fegyelmi eljárás is a munkáltató rendelkezésére áll eszközként annak vizsgálatára, hogy milyen jogkövetkezményt szükséges adott esetben alkalmazni.

Nem vitatva, hogy a jogviszony létesítésekor legitim igénye lehet a munkáltatónak arra vonatkozóan, hogy büntetőeljárás hatálya alatt álló személy vonatkozásában jogszerűen tagadja meg a jogviszony létrehozását, hiszen nem rendelkezik ismeretekkel a jelentkező személyét illetően, mindez egy már hosszabb ideje fennálló kormánytisztviselői jogviszony esetében nem állja, nem állhatja meg a helyét, legalábbis nem automatikusan, a helyzet és az összes körülmény bármiféle vizsgálata nélkül. Éppen ezért az érvényesen létrejött jogviszony érvénytelenség vagy más jogcímen történő, azonnali hatályú, automatikus megszüntetése pusztán a büntetőeljárás megindulása tényénél fogva, nem csak önkényes, de az ártatlanság vélelmébe is ütközik (Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bek.), amely jog biztosítaná azt is, hogy önmagában a büntetőeljárás léte ne eredményezzen szankciót az eljárás alá vont vonatkozásában, és ez nem szűkíthető kizárólag a büntetőügyre, hanem az élet más területein, így a foglalkoztatási jogviszonyban is érvényre kell juttatni. Az ártatlanság vélelmét mindenképpen sérti, ha a munkáltató azonnali hatállyal megszüntetheti a kormánytisztviselő jogviszonyát, pusztán egy olyan büntetőeljárás megindulásának tényére tekintettel, amelynek a kormánytisztviselő csupán elszenvedője, anélkül, hogy a kormánytisztviselő büntetőeljárásra okot adó magatartását a munkáltatónak vizsgálnia kellene.

Ez egyébként a foglalkozás szabad megválasztását is sérti (Alaptörvény XII. cikk (1) bek.), hiszen foglalkozásától, a közhivataltól (közszolgálatától) így automatikusan elzárásra kerül, anélkül, hogy bárki vizsgálná, magatartása okot adott-e erre. Sérti továbbá a kormánytisztviselő magánszférához való jogát is (Alaptörvény VI. cikk (1) bek.), hiszen azt a látszatot kelti külső szemlélőben a foglalkoztatási jogviszonya ilyen azonnali, érdemi vizsgálat nélküli megszüntetése, hogy a terhére rótt cselekményt valóban, bizonyítottan elkövette volna, hiszen ugyanaz az állam szünteti meg a kormánytisztviselői jogviszonyát, amely a büntetőeljárásban vele szemben a vádat képviseli. Így a kormánytisztviselő reputációja, jó hírneve, ekként magánszférája aránytalanul sérül, hiszen a már említett méltatlansági és fegyelmi eljárások megfelelő biztosítékot nyújtanának arra, hogy a kormánytisztviselő tényleges magatartása

értékelésre kerüljön, és amennyiben ezek keretében kerül sor a jogviszony megszüntetésére, úgy elkerülhető, hogy külső szemlélőben hamis kép alakuljon ki.

Ezen alapjogkorlátozások mindenképpen aránytalannak tekinthetők a méltatlansági eljárás és a fegyelmi eljárás mint alternatív megoldás létre tekintettel.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye alapján is rögzíthető, hogy a büntetőeljárás befejezésének mikéntje, valamint a büntetőeljárás miatti foglalkoztatási jogviszony-megszüntetés a kérelmező jóhírneve („reputation”) sérelmének veszélyét is magában hordozza, valamint azt is befolyásolja, hogy a külvilág hogyan vélekedik a kérelmezőről, milyen módon ítéli meg (Allen v. the United Kingdom [GC], § 94.). Egy bizonyos mértékig ezért az Egyezmény 6. cikk 2. bekezdésében biztosított jog és az Egyezmény 8. cikkében biztosított jog átfedésbe kerül (G.I.E.M. S.R.L. and Others v. Italy (merits) [GC], § 314, Allen v. the United Kingdom [GC], § 94).

A fenti automatizmus miatt sérül a kormánytisztviselőt megillető, bírósághoz fordulás joga, amely a tisztességes eljáráshoz való jog részét képezi (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek.). Ugyanis a jogszabály rendelkezése folytán a bíróság sem fogja vizsgálni munkaügyi (közszolgálati) perben a büntetőeljárás alapjául szolgáló esetleges magatartást. Azzal, hogy a bíróság kizárólag azt vizsgálhatja, volt-e folyamatban büntetőeljárás vagy sem, érdemben azonban az arra okot adó magatartást, azt, hogy munkajogilag értékelhető bármilyen magatartás bekövetkezett-e a kormánytisztviselő részéről, viszont nem vizsgálhatja, a bírósági eljárás keretében nyújtható jogorvoslat kiüresedik, az pusztán automatizmussá silányul, a bírósághoz fordulás joga illuzórikussá válik. Anélkül – ahogy arra már fentebb utaltam –, hogy később adott esetben bármilyen reparációs igényt támaszthatna a kormánytisztviselő a foglalkoztatási jogviszony kapcsán, ha az alkalmazási feltétel a büntetőeljárás megszűnése folytán ismét fennáll, „feléled”. Miközben a jogviszony a kormánytisztviselő és a családja megélhetését szolgálja, és amely nem csak hivatás, de az életpálya modell révén egész életére szóló megélhetést és folyamatos előrelépést biztosít, amely így – bármiféle érdemi vizsgálat vagy jogorvoslat nélkül – visszafordíthatatlanul megszakad. Éppen ezen oknál fogva a jogorvoslathoz való jog is sérül (Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bek.), hiszen a fellebbviteli bíróságok sem vizsgálhatják majd a kormánytisztviselő magatartását, kizárólag a büntetőeljárás fennállását vagy fenn nem állását, a jogorvoslatot ezzel mintegy automatizmussá silányítva, kiüresítve, illetőleg e körben utalok vissza arra, hogy a Kttv. nem tartalmaz reparációs rendelkezéseket arra az esetre, ha időközben a büntetőeljárás megszüntetésre kerül, a bűnösség kimondására nem kerül sor, vagy éppen az ártatlanság kerül kimondásra. Ezért ezen jog is aránytalanul sérül a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések folytán.

A jogszabály továbbá a jogbiztonság sérelmét eredményezi azon oknál fogva is, hogy a kormánytisztviselőket mint állampolgárokat nem ösztönzi a jogkövető magatartásra, hanem éppen ellenkezőleg, arra motiválja, hogy a jogszabályban rögzített kötelezettségeiket megszegjék. Ugyanis amennyiben a kormánytisztviselő a büntetőeljárás vele szemben történő megindításáról nem tájékoztatja a Kttv. 83/A. §-nak megfelelően a munkáltatót, úgy az a Kttv. 155/A. § (1) bekezdése alapján olyan fegyelmi vétség, amely miatt kötelező a munkáltatónak fegyelmi eljárást indítania. Ebben az esetben tehát nem kerülhet sor automatikusan a jogviszony megszüntetésére érvénytelenség címén, hanem kötelező fegyelmi eljárást indítani,

amelynek sajátossága, hogy egy vizsgálati és egy tárgyalási szakaszból áll, amelynek keretében a kormánytisztviselőnek lehetősége van védekezését előadni.

Amennyiben tehát a kormánytisztviselő a jogszabályban foglalt kötelezettségének eleget téve megfelelően tájékoztatja a munkáltatót, úgy jogviszonya azonnali hatállyal megszüntetésre kerül, megélhetésétől nyomban megfosztásra kerül, míg ha ezen kötelezettségét elmulasztja, úgy fegyelmi eljárás indul, jogviszonya tovább marad fenn, és az eljárás során a kormánytisztviselőnek adott esetben lehetősége nyílna védekezését előadni nem csak a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, de a büntetőeljárásra okot adó magatartása tekintetében is, amelyet így már munkaügyi peres eljárásban is keresete tárgyává tehet. Ez a szabályozás arra ösztönzi a kormánytisztviselőket, hogy ne tegyenek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek, hiszen az éppen enyhébb jogkövetkezményt eredményez, a megélhetése alapjául szolgáló jogviszony tovább marad fenn, valamint csak ily módon kényszeríthető ki olyan eljárás lefolytatása, amelyben már részére garanciákat biztosít a jogalkotó, és amelyben így maga a kormánytisztviselő is meghallgattatik, illetőleg magatartása érdemi vizsgálat tárgyává válik.

Mindenképpen a jogállamiság és a jogbiztonság követelményeit sérti az olyan szabályozás, amely épp nem a jogkövetésre, hanem a jog megszegésére ösztönzi az állampolgárokat, amennyiben tisztességes eljárás lefolytatását kívánják ügyükben. Ez egyébként a fentebb már hivatkozott ártatlanság véelmét és a tisztességes eljáráshoz való jogot is sérti, hiszen a kormánytisztviselő jogszabálysértést, fegyelmi vétséget kénytelen elkövetni azért, hogy a vele szemben indított büntetőeljárásra tekintettel a foglalkoztatási jogviszonyában védekezését előadhassa.

A Kttv. kifogásolt rendelkezései sértik az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdését is, tekintettel arra, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye is rögzíti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a bírósághoz fordulás jogát (6. cikk (1) bek.), a jogbiztonság követelményét (6. cikk (1) bek.), az ártatlanság véelmét (6. cikk (2) bek.), a magánszféra védelmét (8. cikk), valamint a foglalkozás szabad megválasztásához való jogot (8. cikk), amely nemzetközi egyezményt Magyarország ratifikált is az 1993. évi XXXI. törvénnyel, így ezzel összhangban kell állnia a hazai jogszabályoknak. Azonban a fentebb már kifejtettekből következően ezen egyezményi jogokat is sérti a jelenlegi szabályozás.

3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz (bírói döntés alaptörvény-ellenessége)

3.1. További törvényi és formai követelmények

3.1.1. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A Kúria, valamint az ügyben eljáró I. és II. fokú Bíróság ítéleteik meghozatala során az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak megsértésével értelmezték az ügy alapjául szolgáló jogszabályokat, ezzel megsértve a tisztességes eljáráshoz való jogot, a bírósághoz fordulás jogát, a jogorvoslathoz való jogot, a foglalkozás szabad megválasztásának jogát, az ártatlanság

véelmét, valamint a magánszférához való jogot, továbbá a jogállamiság és a jogbiztonság követelményét.

A fentiekén túlmenően alkotmányjogi jelentőségű kérdés meglátásom szerint az, hogy a Kúria, mint a joggyakorlatot alakító legfelsőbb bírói fórum jogértelmezése, miszerint egy érvényesen létrejött közszolgálati jogviszony, amely a stabilitást hivatott nyújtani, utólagosan bekövetkező ok folytán érvénytelennek tekinthető, az érvénytelenség jogkövetkezményei – így a jogviszony érvénytelenség címén történő azonnali hatályú megszüntetése – alkalmazandó, összeegyeztethető-e a jogállamiság, a jogbiztonság és a jogviszonyok stabilitása, kiszámíthatósága iránti közérdekekkel, valamint a foglalkozás szabad megválasztásához való joggal, amelyet az Alaptörvény és nemzetközi emberi jogi egyezmények is biztosítanak az egyén számára. E vonatkozásban alkotmányos jelentősége van annak, hogy a bírói jogértelmezés egybemoshatja-e a jogviszony létrejöttékor már fennálló okra tekintettel történő jogviszony-megszüntetést (érvénytelenség címén történő azonnali hatályú megszüntetés) az érvényesen létrejött jogviszony utólag bekövetkező ok folytán történő megszüntetésével (felmentés) az alkalmazandó jogkövetkezmény vonatkozásában, figyelemmel a jogbiztonság, a jogállamiság elveire, továbbá a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint az ártatlanság védelméhez való alkotmányos alapjogra.

A Kúria és az alsóbb fokú bíróságok sem reagáltak érdemben arra a hivatkozásomra, hogy az alperes nyilatkozatai alapján nem hibás jogszabály megjelölés folytán került sor a semmisségi ok folytán bekövetkező érvénytelenség címén történő megszüntetésre, ahogy azt a bíróságok ítéleteikben hivatkozták, hanem alperes az eljárás során tett nyilatkozataiban is következetesen semmisségre, illetőleg érvénytelenségre hivatkozott, és ezért jelölte meg a Kttv. 63. § (2b) bekezdését a (2a) bekezdés helyett. A tisztességes eljáráshoz való jogom sérült azzal, hogy ezen hivatkozásomat nem vizsgálták, arra vonatkozóan az ítéletek semmilyen indokolást nem tartalmaztak, annak ellenére, hogy a Kttv. vonatkozó szabálya és az MK 95. sz. állásfoglalása folytán ennek a felmentés valóságának törvényi követelménye, ekként a felmentés jogellenessége tekintetében, tehát az ügy érdeme vonatkozásában jelentősége lett volna.

Azzal is sérült a tisztességes eljáráshoz való jogom, hogy a Kúria nem adott érdemi indokolást alkotmányossági aggályaim vonatkozásában, az indokolt döntéshez való jogot nem biztosította, amikor mindössze egy mondatban utalt arra, hogy álláspontja szerint alapjogom korlátozása arányos és igazolható célt szolgált, azonban azt már nem részletezte, hogy mi ez a cél, miként arányos a korlátozás, és hogyan alkalmazta a szükségesség-arányosság tesztet. A Kúria logikája ezért az alkotmányossági kérdés kapcsán nem követhető, nem ellenőrizhető, ekként sem részemre, sem a jogkövető állampolgárok, jogalkalmazók számára nem ad eligazodási pontot a jövőre nézve. A bírói döntés indokolásának a tisztességes eljáráshoz való jogból következően a fél minden, az ügy érdeme szempontjából lényeges hivatkozására ki kell terjednie. Nem tekinthető ilyennek az alapjog korlátozás felvetése kapcsán pusztán a szükségességi-arányossági tesztre utalás a teszt tényleges alkalmazása, alkalmazásának levezetése hiányában, amelyből a fél megismerhetné a bíróság indokolt álláspontját a konkrét esetre vonatkozóan. Pusztán az a megállapítás, hogy indokolt cél érdekében, arányosan került sor az alapjog korlátozására, anélkül, hogy akár a cél, akár az arányosság megállapításához az alternatív megoldások számba vételére, megnevezésére sor kerülne, nem meríti ki az indokolt bírói döntéshez való jognak megfelelést, így az a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi.

Alkotmányossági kérdés annak vizsgálata, hogy a rendes bíróság legfőbb bírói fóruma, a Kúria jogosult-e felülvizsgálati eljárás, azaz rendkívüli jogorvoslat keretében olyan új jogértelmezés kialakítására, amely sem más ügyben, sem a konkrét eljárásban addig nem merült fel, a jogszabály adott módon történő értelmezése, amelyre egyik fél sem hivatkozott, és amellyel szemben így sem a peres felek, sem más állampolgárok észrevételeiket, ellenérveiket nem fejthették ki. Alapvető, az egész igazszolgáltatás működésére és az állampolgári jogérvényesítésre kiható kérdés, hogy a Kúria felülvizsgálati jogkörének alkotmányossági keretei lehetőséget nyújtanak-e arra, hogy ilyen módon önállóan, mintegy jogot alkotva alakítson ki olyan jogértelmezést, amelyet az alsóbb fokú bíróságoknak a későbbi ügyekben alkalmazniuk kell az egységes joggyakorlat érdekében.

Nem vitatva, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság nem negyedfokú bíróság, és ezért nem tiszte az esetleges dogmatikai kérdések vizsgálata, rögzíthető, hogy az egyes jogágak, illetőleg az egyes jogviszonyokra vonatkozó ágazati szabályok dogmatikai egységének megőrzése a jogállamiság és jogbiztonság követelményéből eredő alkotmányossági kérdés, amely a jogviszonyok és a gazdaság stabilitásának, valamint az állampolgárok jogkövető magatartásának alapja, mely célok a dogmatikailag helytelen jogszabály létrehozása esetén veszélybe kerülnek, bizonytalanra és esetlegessé téve a jogértelmezést, valamint a jogalkalmazást, így a továbbiakban az állampolgárok sem képesek magatartásukat e jogszabályokhoz igazítani. Így a szakjogi kérdések, valamint a Kúria jogértelmezésének alkotmányossági kereteinek vizsgálata a Tisztelt Alkotmánybíróság jogosultsága. Ezért álláspontom szerint alkotmányossági kérdés annak megítélése, hogy az érvénytelenségnek a magánjogban irányadó, a jogtudomány és a gyakorlat által már évtizedek óta egységes és kidolgozott fogalma kibővíthető-e pusztán jogértelmezéssel oly mértékben, hogy ne kizárólag a megkötése pillanatában jogi hibában szenvedő megállapodás (nyilatkozat) legyen érvénytelennek tekinthető, hanem az egyébként érvényesen létrejött és fennállt megállapodás a megkötését követően bekövetkező ok folytán mintegy utólagosan váljon érvénytelenné, illetőleg az quasi érvénytelennek minősül, és így az érvényes kinevezéssel létrehozott, érvényesen létrejött kormánytisztviselő jogviszony megszüntetésére a felmentés mint megszüntetési mód helyett az érvénytelenség jogkövetkezményeként alkalmazni rendelt, érvénytelenség címén történő azonnali hatályú megszüntetéssel kerüljön sor. Az érvénytelenség ilyen módon történő, a kiforrott dogmatikával szemben álló kiterjesztése, valamint jogkövetkezményeinek alkalmazása egyébként érvényes nyilatkozatok esetében a jogviszonyok stabilitását, ezen keresztül pedig a gazdaság biztonságát is veszélyezteti, továbbá a foglalkozás szabad megválasztásának elvéből következő, indokolt felmondáshoz való jogot is sérti, hiszen így nem felmondással (felmentéssel), hanem az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásával szűnik meg a kormánytisztviselői jogviszony, amelyek eltérő jogcímek, és így ezekre eltérő törvényi követelmények vonatkoznak, ezekhez eltérő jogszabályi következmények kapcsolódnak, pl. a közszolgálatban történő ismételt foglalkoztathatóság lehetősége tekintetében. Ez egyébként szemben áll a hatalmi ágak elválasztásának követelményével is, hiszen a bíróság – jogértelmezésével – nem alkothat jogot. Ezért a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének veszélye áll fenn, nem csak az én esetemben, hanem a Kttv. hatálya alá tartozó más kormánytisztviselők vonatkozásában is.

Alapvető alkotmányossági kérdésként jelentkezik a jelen ügyben az is, hogy összhangban áll-e az Alaptörvénnyel az a bírói jogértelmezés, amely összehatásában arra ösztönzi a kormánytisztviselőt, hogy a jogszabályban foglalt tájékoztatási kötelezettségének ne tegyen

eleget, mert ebben az esetben biztosított számára kizárólag olyan eljárás (méltatlansági eljárás, fegyelmi eljárás), amely során magatartását a munkáltató ténylegesen vizsgálja, az eljárás során a kormánytisztviselő megfelelő eljárási garanciákkal élhet (pl. jogi képviselő igénybevétele, észrevételezési jog, iratbetekintési jog, tárgyalás tartása, meghallgatás), míg e tájékoztatási kötelezettségnek megfelelés esetén ilyen eljárás nincs számára biztosítva, jogviszonya bármiféle vizsgálat, meghallgatás, védekezés nélkül, azonnali hatállyal megszüntetésre kerül. Ez egyébként egyben alaptörvény-ellenességet is eredményez, hiszen a jogbiztonság és a jogállamiság követelményét, a foglalkozás szabad megválasztásának jogát, valamint az ártatlanság vélelmét sérti.

Végezetül alkotmányossági kérdés, miszerint összhangban áll-e az Alaptörvénnyel az a bírói jogértelmezés, amely lehetőséget ad a munkáltató számára arra, hogy amennyiben a kormánytisztviselővel szemben büntetőeljárás indul, úgy ne a kormánytisztviselő számára eljárási garanciákat biztosító méltatlansági, illetőleg fegyelmi eljárást indítsa meg, hanem ezek megkerülésével a jogviszonyt azonnali hatállyal megszüntesse, amely a méltatlansági eljárásra, illetőleg a fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályok kiüresedésének veszélyét hordozza magában. Ez egyébként egyben a jogbiztonság és a jogállamiság követelményét, a foglalkozás szabad megválasztásának jogát, valamint az ártatlanság vélelmét sérti.

A fenti – egyébként alapvető alkotmányossági kérdések – a bírói döntés érdemére hatottak ki, tekintettel arra, hogy azok a döntés indokolásában megjelennek.

3.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

3.2.1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

- **Alaptörvény B) cikk (1)** Magyarország független, demokratikus jogállam.
- **Alaptörvény Q) cikk (2)** Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.
- **Alaptörvény I. cikk (3)** Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.
- **Alaptörvény VI. cikk (1)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.
- **Alaptörvény XII. cikk (1)** Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.
- **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- **Alaptörvény XXVIII. cikk (2)** Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

- **Alaptörvény XXVIII. cikk (7)** Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.
- **Alaptörvény 28. cikk** A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

3.2.2. A Kttv.-nek a kérelemmel érintett rendelkezései

A **Kttv. 39. § (7)** bekezdés 2. mondata: „A kormánytisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek.”

Kttv. 63. § (2) A kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha
 (...)

g) a foglalkoztatást kizáró ok jut a munkáltató tudomására;
 (...)

Kttv. 63. § (2a) A (2) bekezdés g) pontja alapján az államigazgatási szerv a kormányzati szolgálati jogviszonyt - a (2b) bekezdésben foglalt kivétellel - azonnali hatállyal megszünteti.

(2b) A (2) bekezdés g) pontja alapján az államigazgatási szerv a kormányzati szolgálati jogviszonyt a 25. § (1) bekezdése alapján azonnali hatállyal megszünteti és az érvénytelenség jogkövetkezményeit alkalmazza,

a) ha a kormánytisztviselő a 42. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra sem tesz eleget és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása menthető okból történt, vagy

b) ha a foglalkoztatást kizáró és a 42. § (1)-(3) bekezdése alapján vizsgálandó követelményeknek való megfelelést a kormánytisztviselő a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvánnyal nem tudja igazolni vagy a foglalkoztatást kizáró ok egyéb módon a munkáltatói jogkör gyakorlójának a tudomására jut.

Kttv. 23. § (1) Semmis az a megállapodás, amely jogszabályba vagy jó erkölcsbe ütközik, valamint amely jogszabály megkerülésével jött létre.

(...)

(3) A semmis megállapodás érvénytelen, kivéve, ha ahhoz a rendelkezést megállapító jogszabály más jogkövetkezményt fűz. A semmisségre az érdekelt határidő nélkül hivatkozhat, a megállapodás semmisségét a bíróság hivatalból észleli.

(...)

Kttv. 25. § (1) Az érvénytelen megállapodás alapján létrejött jogviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket úgy kell tekinteni, mintha azok érvényes megállapodás alapján állnának fenn. Az érvénytelen megállapodás alapján létrejött jogviszonyt - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a munkáltató köteles haladéktalanul, azonnali hatállyal megszüntetni, feltéve, hogy az érvénytelenség okát a felek a közérdek sérelme nélkül rövid időn belül nem hárítják el.

(2) A munkáltató köteles a közszolgálati tisztviselőnek annyi időre járó illetményt megfizetni, amennyi a munkáltató részéről történő felmentés esetén járna, továbbá megfelelően alkalmazni kell a végkielégítés szabályait is, ha a kinevezés a munkáltató oldalán felmerült okból érvénytelen, és azt az (1) bekezdés alapján meg kell szüntetni.

(...)

Kttv. 39. § (1) Kormányzati szolgálati jogviszony

a) büntetlen előéletű,

b) cselekvőképes,

c) legalább érettségi végzettséggel rendelkező

magyar állampolgárral létesíthető és tartható fenn. Nem létesíthető kormányzati szolgálati jogviszony azzal, aki állam elleni bűncselekmény [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) XXIV. Fejezet, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény) X. fejezet], igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény (Btk. XXVI. Fejezet, illetve az 1978. évi IV. törvény XV. fejezet VI. cím), korrupciós bűncselekmény (Btk. XXVII. Fejezet) vagy közélet tisztasága elleni, valamint a nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmény (1978. évi IV. törvény XV. fejezet VII. és VIII. cím), hivatali bűncselekmény (Btk. XXVIII. Fejezet, illetve az 1978. évi IV. törvény XV. fejezet IV. cím), illetve közbizalom elleni bűncselekmény (Btk. XXXIII. Fejezet, illetve az 1978. évi IV. törvény XVI. fejezet III. cím) miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt áll.

(...)

(7) Az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételek alól - a 41. § (1) bekezdés a) pontja kivételével - felmentés nem adható. A kormánytisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek.

Kttv. 64/A. § (1) Ha a kormánytisztviselő a 83/A. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás során arról értesíti a munkáltatói jogkör gyakorlóját, hogy az ott megjelölt bűncselekményi körben indult büntetőeljárás és a megalapozott gyanút közölték a kormánytisztviselővel, akkor a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles méltatlansági eljárást indítani.

(2) A kormánytisztviselő a méltatlansági eljárás megindulásától kezdődően - a (6) bekezdés szerinti felfüggesztés esetén annak időtartama alatt - kérheti azonnali hatályú felmentését. Ebben az esetben végkielégítés nem illeti meg a kormánytisztviselőt.

(3) A méltatlansági eljárás során a 64. § (3) bekezdésében meghatározott határidőt a 83/A. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást követő naptól kell számítani. A méltatlansági eljárást annak megindításától számított harminc napon belül kell lefolytatni.

(4) Nincs helye a méltatlansági eljárás megindításának, ha a cselekményt korábbi méltatlansági eljárás során már elbírálták, a cselekmény elévült vagy fegyelmi vétségnek minősül.

(5) A méltatlansági eljárás célja annak megállapítása, hogy a büntetőeljárásban vizsgált cselekmény összefüggésben áll-e és ha igen, milyen mértékben a kormánytisztviselő munkakörével, továbbá a tanúsított magatartás alkalmas-e arra, hogy a kormánytisztviselő által betöltött munkakör tekintélyét, a munkáltató jó hírét vagy a jó közigazgatásba vetett közbizalmat súlyosan rombolja. Önmagában az a tény, hogy büntetőeljárás van folyamatban, nem alapozza meg a méltatlanság megállapítását.

(6) Ha a munkáltatói jogkör gyakorlója a méltatlansági eljárás eredményeképpen azt állapítja meg, hogy

a) a méltatlansági eljárás alapjául szolgáló cselekményt a kormánytisztviselő nem követte el vagy annak elkövetése nem bizonyítható, vagy a méltatlansági eljárás alapjául szolgáló cselekmény nem valósítja meg a munkáltató (5) bekezdésben foglalt érdeksérelmét, akkor az eljárást megszünteti;

b) a kormánytisztviselő hivatalára méltatlan, de a méltatlanság alapjául szolgáló magatartás nem indokolja a jogviszony megszüntetését, akkor intézkedhet a kormánytisztviselő más munkakörbe történő áthelyezéséről, ennek során az egyoldalú kinevezés-módosítás szabályai irányadók;

c) a kormánytisztviselő hivatalára méltatlan, akkor a kormánytisztviselőt a büntetőeljárás idejére állásából felfüggeszti. A felfüggesztés idejére illetmény jár, a felfüggesztés megszüntetéséig ennek 50%-át vissza kell tartani. A visszatartott összeget a büntetőeljárás lezárását követően ki kell fizetni, kivéve ha az eljárás eredményeképpen a kormánytisztviselő büntetőjogi felelősségének megállapítására kerül sor.

(7) Méltatlansági eljárás lefolytatása esetén nincs helye a 83. § (3) bekezdés szerinti etikai eljárás lefolytatásának.

Kttv. 83/A. § (1) A kölcsönös együttműködési kötelezettség és a 9. §-ban foglalt alapelvek maradéktalan érvényesülése érdekében a kormánytisztviselő köteles a munkáltatóját tájékoztatni arról, ha vele szemben közbiztonsági üldözendő büntett megalapozott gyanúja közzétét. A kötelezett a munkáltatót erről a megalapozott gyanú közzététét követő tizenöt napon belül köteles írásban tájékoztatni, e határidő elmulasztása esetén a kormánytisztviselő igazolással élhet.

(2) Igazolással nincs helye akkor, ha a büntetőeljárásról a munkáltató tudomást szerzett, kivéve ha a kormánytisztviselő a tájékoztatási kötelezettségének önhibáján kívül nem tud eleget tenni, ez esetben az (1) bekezdésben foglalt határidőt az akadály elhárultát követő naptól kell számítani.

(3) Az (1) bekezdés szerinti esetben nincs helye a 83. § (3) bekezdés szerinti etikai eljárás lefolytatásának.

Kttv. 155/A. § (1) Fegyelmi vétséget követ el az is, aki a 83/A. § (1) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségét elmulasztja, mulasztása miatt igazolással nem él, és a munkáltató tudomására jut, hogy a kormánytisztviselő ellen büntetőeljárás indult és a megalapozott gyanú közzétét is megtörtént.

(2) A fegyelmi eljárás szabályait azzal kell alkalmazni, hogy a kormánytisztviselő a fegyelmi eljárás megindulásától kezdődően - a (3) bekezdés szerinti felfüggesztés esetén annak időtartama alatt - kérheti azonnali hatályú felmentését. Ebben az esetben végkielégítés nem illeti meg a kormánytisztviselőt.

(3) A munkáltatói jogkör gyakorlója a kormánytisztviselőt a büntetőeljárás idejére állásából felfüggesztheti. A felfüggesztés idejére illetmény jár, a felfüggesztés megszüntetéséig ennek 50%-át vissza kell tartani. A visszatartott összeget a büntetőeljárás lezárását követően ki kell fizetni, kivéve ha az eljárás eredményeképpen a kormánytisztviselő büntetőjogi felelősségének megállapítására kerül sor.

(4) Az e § szerinti fegyelmi eljárás lefolytatása esetén nincs helye a 83. § (3) bekezdés szerinti etikai eljárás lefolytatásának.

3.2.3. A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Amennyiben a jogszabályok nem az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszokban hivatkozottak szerinti jelentéstartalommal bírnak, hanem a peres eljárás során általam előadottak szerint, úgy a Kúria jogértelmezése az, amely sérti az elsődleges panaszokban már hivatkozott alapjogokat, az ott kifejtettek szerint, így a fentebb kifejtett érveimet megismételni nem kívánom, azokat az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti panaszomra is irányadónak tekintek.

Ezen túlmenően rögzíthető, hogy a Kúria jogértelmezése az állampolgárokat éppen a jogkövető magatartástól való tartózkodásra ösztönzi. Amennyiben ugyanis nem jelentettem volna a munkáltatóm felé, hogy velem szemben büntetőeljárás indult, úgy az a kormányzati szolgálati jogviszonyból eredő kötelezettségem vétkes (szándékos) megszegésének minősült volna, amelyet a Kttv. 155. § (1) bekezdése mellett, amely a fegyelmi vétséget definiálja, kifejezetten, külön is nevesíti a Kttv. 155/A. § (1) bekezdése. Amennyiben tehát nem tájékoztattam volna a munkáltatót a büntetőeljárás megindulásáról, tehát nem jogkövető magatartás tanúsítok, úgy köteles lett volna fegyelmi eljárást kezdeményezni, és ebben az esetben legalább meghallgatásomra sor került volna a törvény által szabályozott eljárási rendben, fegyelmi tanács előtt, amely megfelelő garanciákat tartalmaz éppen a kormánytisztviselő érdekében. Ezzel szemben, miután mindenben eleget tettem bejelentési kötelezettségemnek, lényegében semmilyen, a meghallgatásomat, illetőleg garanciákat biztosító eljárásra nem került sor, jogviszonyom azonnali hatállyal, érvénytelenségre hivatkozással került megszüntetésre. Ez sérti az ártatlanság vélelmét (Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bek.), a tisztességes eljáráshoz való jogot (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek.), valamint a jogbiztonságot (Alaptörvény B) cikk (1) bek.).

Álláspontom szerint az olyan Kúriai jogértelmezés, amely így arra ösztönzi a kormánytisztviselőt, hogy ne tegyen eleget a törvényben rögzített bejelentési kötelezettségének, mert ebben az esetben válhat csak a számára garanciákat nyújtó méltatlansági vagy fegyelmi eljárás alanyává, nem lehet az Alaptörvénnyel konform értelmezés, hiszen a Kúria feladata, illetőleg a bíróságok, mint külön hatalmi ág funkciója éppen a jogállamiság és a jogbiztonság fenntartása, amely elvekkel ellentétben áll minden olyan értelmezés, amely az állampolgárokat nem a jogkövető magatartásra, hanem éppen ellenkezőleg, a törvényi rendelkezések megszegésére ösztönzi, mert csak így nyerhetnek megfelelő jogorvoslatot. Erre tekintettel a Kúria döntése sérti az Alaptörvény 28. cikkét is, hiszen az kifejezetten a rendes bíróságok számára tartalmaz kötelezettséget, amikor rögzíti, hogy a jogszabályok értelmezése során azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Nem lehet a közjónak megfelelő, illetőleg erkölcsös tehát az olyan jogértelmezés, amely a jogszabályok megkerülésére, be nem tartására ösztönzi az állampolgárokat, mert csak így nyerhetnek jogvédelmet, míg jogkövető magatartás esetén nem.

A bíróság a tisztességes eljáráshoz való jogból (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek.) fakadóan a bírói döntés indokolásának a fél minden, az ügy érdeme szempontjából lényeges hivatkozására ki kell terjednie. Nem tekinthető ilyennek az alapjog korlátozás felvetése kapcsán pusztán a szükségességi-arányossági tesztre utalás a teszt tényleges alkalmazása, alkalmazásának levezetése hiányában, amelyből a fél megismerhetné a bíróság indokolt álláspontját a konkrét esetre vonatkozóan. Pusztán az a megállapítás, hogy indokolt cél érdekében, arányosan került sor az alapjog korlátozására, anélkül, hogy akár a cél, akár az arányosság megállapításához az alternatív megoldások számba vételére, megnevezésére sor kerülne, nem meríti ki az indokolt

bírói döntéshez való jognak megfelelést, így az a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi. Az indokolásban a fenti alapjog nyomán azért is szükséges a teszt alkalmazását megfelelően levezetni, mert csak így válik alkalmazhatóvá mind általam, mind a többi jogalkalmazó által, továbbá a jogkövető magatartás elemi feltétele az is, hogy a jogszabály, valamint a jogszabály általi alapjog korlátozás a címzettek számára érthető és így elfogadható. A magyarázat hiánya az igazságszolgáltatásba vetett társadalmi bizalmat is aláássa.

A bíróság a teszt alapján a mérlegelést tehát érdemben nem végzi el, de legalábbis az indokolásból nem állapítható meg a teszt elvégzése, azt nem vezeti le ítéletében. Éppen ezért nem világos, mi alapján állapítja meg az alapjog korlátozás arányosságát, és az sem, hogy milyen cél elérése érdekében látja szükségesnek a korlátozást, továbbá arra sem utal az ítélet, hogy megvizsgálta-e a Kúria, milyen alternatív megoldások vizsgálata után jutott arra a következtetésre, hogy a – nevesítetlen – cél más módon nem érhető el. E vonatkozásban utalok az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszokban foglaltakra a méltatlansági és a fegyelmi eljárás mint alternatív megoldás vonatkozásában, amely meglátásom szerint ugyanúgy alkalmas lett volna a cél elérésére, és azzal arányos, egyúttal több garanciát tartalmaz a kormánytisztviselő részére.

Kifejezetten aggályos és a jogorvoslati jogot (Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bek.), illetőleg a tisztességes eljáráshoz való jogot (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek.) sérti álláspontom szerint, hogy a Kúria felülvizsgálati döntésében olyan új érvelés és jogértelmezés mentén vizsgálta az I. fokú ítéletet, amely az eljárás folyamán addig sem a bíróság, sem az alperes részéről nem merült fel, arra nem hivatkoztak, így – miután a Kúria felülvizsgálati bíróság, amelynek döntésével szemben további rendes vagy rendkívüli jogorvoslatnak nincs helye – lényegében elzárt az ő új, az ügy és a jövőbeli joggyakorlat érdemére kiható érvelésével szembeni jogorvoslattól, arra sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslat keretében nem állt módomban még csak reagálni sem. Így nem kerülhetett sor kontradiktórius formában annak megvitatására, hogy az érvénytelenség koncepciójának és jogkövetkezményeinek kiterjesztése az egyébként érvényesen létrejött jogviszonyok és megállapodások körére milyen következménnyel jár a gyakorlat jövőbeni alakulására és a közszolgálati, valamint a munkaviszony megszüntetési rendszerére, amelyet a Kúria érvelése lényegében átszab.

Azzal, hogy a Kúria a jelen ügyben, felülvizsgálati eljárás keretében alakított ki az eljárásban addig senki által nem hivatkozott érvelést, nem csak engem, de lényegében minden más, a Kttv. hatálya alá tartozó tisztviselőt elzárt az ezzel kapcsolatos érveléssel szembeni rendes és rendkívüli jogorvoslattól, hiszen az alsóbb fokú bíróságok a Kúria gyakorlatát kötelesek követni, illetőleg azt az egységes bírói gyakorlat megőrzése érdekében minden esetben követik. Álláspontom szerint az Alaptörvényben a Kúria részére biztosított jogkörök nem terjedhetnek odáig, hogy egy jogértelmezést oly módon tesz egyeduralkodóvá a legfőbb bírói szerv, hogy azt lényegében senkinek, soha ne álljon módjában megkérdőjelezni a rendes bírósági rendszerben. Különösen azért, mert a bíróság jogértelmezését már alkotmányjogi panaszban, a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt sem lehet vitatni, ezzel lényegében elzárva mindenféle jogorvoslattól a felet az esetlegesen hibás jogértelmezés vonatkozásában, amennyiben az először és kizárólag a Kúria indokolásában jelenik meg, arra sem az alsóbb fokú bíróság, sem a másik fél nem hivatkozott az eljárás során. Ezzel a rendes bíróságok többszintű fórumrendszerre alakításának célját kerüli meg a Kúria, azaz azt, hogy az állampolgárok az esetlegesen hibás bírói döntéssel szemben a rendes bíróságokon belül jogorvoslattal élhessenek. Természetesen nem a Kúria

jogértelmezéshez való jogát kívánom megkérdőjelezni, az azonban nem gyakorolható rendeltetésellenesen, nem jelentheti azt, hogy a Kúria lényegében legfelsőbb fokon, de elsőként kialakít egy teljes új jogértelmezést és érvelést, és azzal szemben nem biztosítja a felek számára a lehetőséget, hogy arra reagáljanak, az érvelés esetleges hibáira, koncepcionális tévedéseire rámutathassanak. Különösen akkor nem, ha olyan alapvető, már a római jogból is ismert fogalom tartalmáról és alkalmazásáról van szó, mint az érvénytelenség.

A Kúria jogértelmezése, miszerint a jogalkotó az érvényesen létrejött kinevezés vonatkozásában, a kinevezést követően bekövetkező eseményekre alapítva olyan fikciót állít fel, amely szerint az érvényes kinevezést érvénytelennek kell tekinteni, nem állhat az Alaptörvénnyel összhangban. Amennyiben a jogszabály mégis így értelmezendő, akkor álláspontom szerint az burkoltan és ad hoc jelleggel a visszaható hatály alkalmazását teszi széles körben alkalmazhatóvá, hiszen egy érvényesen létrejött jogviszonyt nyilvánít bizonyos feltételek fennállása esetén visszamenőlegesen érvénytelenné, még akkor is, ha olyan időpontban jött létre érvényesen, amikor a Kttv. 39. § (1) bekezdés c) pontja még nem tartalmazta a létesítést kizáró további feltételeket. Egyfajta utólagos érvénytelenségről van szó a Kúria értelmezésében, ami a visszaható hatály anyagi jogi megfelelőjeként értelmezhető, hiszen jogszerűen, érvényesen létrejött jogviszonyokat befolyásol utólag bekövetkező ténynél fogva, visszamenőleges hatállyal.

Ez álláspontom szerint a Kttv. hatálya alá tartozó munkavállalók helyzetét instabillá, bizonytalanná teszi. Az érvénytelenné nyilvánítás ugyanis az egész jogviszony létét, jogszerű létrejöttét kérdőjelezi meg és teszi kétségesse kívülről számára is, amely a későbbi munkavállalásra, valamint a kormánytisztviselő társadalombiztosítási, adójogi viszonyaira is kihatással lehet, továbbá a jogbiztonság követelményét sérti, hiszen bizonytalanná teszi az egyébként nem vitatottan érvényesen létrejött jogviszonyok sorsát, illetőleg létezését.

„A közigazgatási döntések törvényességének biztosítása megkívánja, hogy a törvényhozó a döntést hozó tisztviselők munkajogi helyzetének szabályozása során is teremtsen meg azokat a garanciákat, amelyek biztosítják, hogy a közigazgatás nevében eljáró tisztviselők magas szakmai színvonalon, pártpolitikai szempontból semleges módon, minden befolyástól mentesen, pártatlanul, kizárólag a törvények alapján hozzák meg döntéseiket. Ennek a garanciarendszernek egyik eleme a közszolgálati jogviszonyok viszonylagos stabilitásának biztosítása.”. (29/2011. (IV. 7.) ABh, 3.3. pont).

4. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

4.1. Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kértem, tekintettel arra, hogy az a jogviszonyom megszüntetése vonatkozásában nem bírt volna halasztó hatállyal.

4.2. Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az ügyvédi meghatalmazás mellékletként csatolva.

4.3. Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

A nyilatkozat mellékletként csatolva.

4.4. Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

Megjegyzés: Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.

Debrecen, 2019. május 08.

Tisztelettel:

